

NOTIFICARE

privind intrarea în vigoare la data de 29 iunie 2024 a Regulamentului (UE) 2024/1735 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de stabilire a unui cadru de măsuri pentru consolidarea ecosistemului european de producere de tehnologii „zero net” și de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1724

Vă informăm că în data de 29 iunie 2024 a intrat în vigoare Regulamentul (EU) 2024/1735 de stabilire a unui cadru de măsuri pentru consolidarea ecosistemului european de producere de tehnologii „zero net” și de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1724 / NZIA.

Net Zero Industry Act (NZIA), Regulamentul (UE) 2024/1735, este un act legislativ adoptat de Uniunea Europeană pentru a sprijini industria verde și a accelera tranziția către emisii de carbon zero net. Acest regulament face parte din pachetul de inițiative legislative propuse în cadrul Green Deal-ului European pentru a atinge obiectivele de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Lista tehnologiilor „zero net” care fac obiectul achizițiilor publice se regăsește la art. 4 alin. (1) literele (a)-(k) din Regulament, după cum urmează:

- (a) tehnologii solare, inclusiv tehnologii fotovoltaice, electrotermice solare și termosolare;
- (b) tehnologii de energie eoliană onshore și de energie din surse regenerabile offshore;
- (c) tehnologii din domeniul bateriilor și tehnologii de stocare a energiei;
- (d) pompe de căldură și tehnologii de energie geotermală;
- (e) tehnologii pe bază de hidrogen, inclusiv electrolizoare și pile de combustie;
- (f) tehnologii durabile pe bază de biogaz și biometan;
- (g) tehnologii de captare și stocare a dioxidului de carbon (CSC);
- (h) tehnologii din domeniul rețelelor electrice, inclusiv tehnologii de încărcare cu energie electrică pentru transport și tehnologii de digitalizare a rețelei;
- (i) tehnologii de producere a energiei prin fisiune nucleară, inclusiv tehnologiile bazate pe ciclul combustibilului nuclear;
- (j) tehnologii din domeniul combustibililor alternativi durabili;
- (k) tehnologii din domeniul energiei hidroelectrice.

Regulamentul NZIA prevede la art. 5 că statele membre și Comisia sprijină proiectele de producere de tehnologii „zero net” pentru a asigura **reducerea dependențelor strategice** în Uniune de tehnologiile „zero net” și lanțurile lor de aprovizionare prin atingerea unei capacități de producție pentru tehnologiile respective cu:

- un indice de referință de cel puțin 40 % din nevoile anuale de implementare ale Uniunii pentru tehnologiile corespunzătoare necesare pentru atingerea obiectivelor Uniunii în materie de climă și energie pentru 2030;
- o cotă mai mare a Uniunii pentru tehnologiile corespunzătoare, cu scopul de a atinge 15 % din producția mondială până în 2040 pe baza monitorizării în temeiul art. 42, cu excepția cazului în care creșterea capacității de producție a Uniunii ar fi semnificativ mai mare decât nevoile de implementare ale Uniunii pentru tehnologiile corespunzătoare necesare pentru atingerea obiectivelor Uniunii în materie de climă și energie pentru 2040.

Capitolul IV - Accesul la piete, în speță art. 25 din Regulamentul NZIA prevede Contribuția la durabilitate și reziliență în cadrul procedurilor de achiziții publice, ce include prevederi specifice ce vor fi aplicate achizițiilor publice.

Astfel, la art. 25 alin. (1) din Regulament se stipulează că pentru procedurile de achiziții publice care intră în domeniul de aplicare al Directivei 2014/23/UE, 2014/24/UE sau 2014/25/UE, în cazul în care obiectul acestor contracte include tehnologii strategice „zero net” care figurează în lista de la art. 4 alin. (1) literele (a)-(k) din Regulament sau în cazul contractelor de lucrări și al concesiunilor de lucrări care includ tehnologiile menționate, autoritățile contractante și entitățile contractante aplică **cerințele minime obligatorii privind durabilitatea mediului.**

Astfel cum este stipulat la art. 25 alin. (3) din Regulament, subliniem necesitatea de implementare în cadrul contractelor de lucrări și concesiuni de lucrări a uneia dintre condițiile, cerințele sau obligațiile contractuale privind securitate cibernetică, considerații sociale sau livrarea la timp componenta contractului referitoare la tehnologii „zero net” în cadrul procedurilor de achiziții publice.

Utilizarea a cel puțin unei astfel de cerințe/obligație contractuală devine obligatorie de la intrarea în vigoare a NZIA în timp ce celelalte cerințe de sustenabilitate și reziliență vor fi aplicabile după adoptarea de către Comisia Europeană a unor acte de implementare. Cu toate acestea, se recomandă autorităților competente să înceapă deja utilizarea timpurie la scară largă a cerințelor chiar înainte de emiterea actelor de implementare, în scopul susținerii industriei europene în legătură cu importurile din state terțe.

În conformitate cu art. 25 alin. (7) **contribuția la reziliență** a ofertei este luată în considerare în cazul procedurilor de achiziții publice care intră sub incidența Directivelor 2014/23/UE, 2014/24/UE sau 2014/25/UE, în cazul în care:

- obiectul contractelor respective include tehnologii „zero net” care figurează în lista de la art.4 alin.(1) lit. (a)-(k) din Regulament, sau
- în cazul contractelor de lucrări și al concesiunilor de lucrări menționate la alin. (1) care includ tehnologiile menționate, precum și
- în cazul contractelor atribuite pe baza unui acord-cadru, în cazul în care valoarea estimată a acordurilor respective este mai mare sau egală cu valorile prevăzute la art. 8 din Directiva 2014/23/UE, la art. 4 din Directiva 2014/24/UE și la art. 15 din Directiva 2014/25/UE.

Excepțiile de la aplicare sunt stipulate la art. 25 alin. (9) din Regulament. Astfel, autoritățile contractante și entitățile contractante pot decide, în mod excepțional, să nu aplice alin. (1)-(4) în cazul în care:

- (a) tehnologia „zero net” necesară poate fi furnizată numai de un anumit operator economic și nu există o alternativă sau un substitut rezonabil, iar absența concurenței nu este rezultatul unei restrângeri artificiale a parametrilor procedurii de achiziții publice;
- (b) nu a fost depusă nicio ofertă adecvată sau nicio cerere de participare adecvată ca răspuns la o procedură similară de achiziții publice anterioară lansată de aceeași autoritate contractantă sau entitate contractantă în ultimii doi ani care preced începerea noii proceduri de achiziții publice planificate;
- (c) aplicarea acestora ar obliga autoritatea contractantă sau entitatea contractantă respectivă să achiziționeze cu costuri disproporționate sau ar duce la o incompatibilitate tehnică de exploatare și întreținere. Diferențele de cost estimate mai mari de 20 %, pe baza unor date obiective și transparente, pot fi considerate disproporționate de către autoritățile contractante și entitățile contractante.

Autoritățile publice vor trebui să ia în considerare sustenabilitatea, reziliența, securitatea cibernetică și alte criterii calitative în procedurile de achiziții publice în vederea achiziționării de tehnologii curate și pentru utilizarea energiei regenerabile.

Statele membre vor putea sprijini un set de tehnologii zero net astfel cum se detaliază la art. 4 din Regulamentul NZIA, cum ar fi energie solară fotovoltaică, eoliană, pompe de căldură, tehnologii nucleare, tehnologii cu hidrogen, baterii și tehnologii de rețea prin stabilirea de „proiecte strategice” care ar beneficia de statut prioritar la nivel național, termene de autorizare mai scurte și proceduri simplificate.

Art. 27 din Regulament include prevederi referitoare la **achizițiile înainte de comercializare și la achiziții publice de soluții inovatoare**. Astfel, se stipulează că statele membre urmăresc să utilizeze, după caz, achizițiile înainte de comercializare și achizițiile publice de soluții inovatoare pentru a stimula inovarea în domeniul tehnologiilor „zero net” și crearea de noi capacități de producție pentru tehnologiile „zero net” în Uniune. Atât achizițiile înainte de comercializare, cât și achizițiile publice de soluții inovatoare pot fi suplimentate cu finanțare la nivelul Uniunii în cadrul programelor existente ale Uniunii pentru achizițiile înainte de comercializare sau achizițiile publice comune în toate statele membre.

Art. 28 din Regulament prevede **forme de intervenție publică**. Astfel, statele membre, autoritățile regionale sau locale, organismele de drept public sau asociațiile formate din una sau mai multe astfel de autorități sau din unul sau mai multe astfel de organisme de drept public concep schemele respective astfel încât să promoveze achiziționarea de către beneficiari a unor produse finite bazate pe tehnologie „zero net” cu o contribuție ridicată la durabilitate și reziliență, oferind compensații financiare suplimentare proporționale sau condiționând eligibilitatea schemei pe baza criteriilor stabilite. Aceste criterii trebuie să fie obiective, transparente și nediscriminatorii.

Statele membre pun la dispoziția publicului, pe un site unic cu acces liber, toate informațiile referitoare la schemele instituite pentru fiecare produs finit bazat pe tehnologie „zero net” relevant.

Regulamentul prevede înființarea **Platformei Europa „zero net”** care va sprijini accelerarea punerii în aplicare de către statele membre și autoritățile publice a criteriului privind contribuția la durabilitate și reziliență în cadrul practicilor lor legate de proceduri de achiziții publice.

Platforma Europa „zero net” va servi ca un centru de coordonare, unde Comisia și țările UE pot discuta și face schimb de informații, precum și să adune informații de la părțile interesate. Prin intermediul acestora se vor discuta măsurile adoptate de statele membre pentru a pune în aplicare art. 25-28 din Regulament și se va face schimb de bune practici, printre altele, în ceea ce privește utilizarea practică a criteriilor care definesc contribuția la durabilitate și reziliență în cadrul procedurilor de achiziții publice sau schemele de stimulare a achiziției de produse finite bazate pe tehnologie „zero net”.

Regulamentul poate fi consultat pe site-ul ANAP la secțiunea Legislație - Legislație europeană - Regulament sau accesând linkul:

<https://anap.gov.ro/web/regulamentul-ue-2024-1735-al-parlamentului-european-si-al-consiliului-din-13-iunie-2024-de-stabilire-a-unui-cadru-de-masuri-pentru-consolidarea-ecosistemului-european-de-producere-de-tehnologii/>